

Francesc Vayreda en el seu lloc

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

El temps ha fet justícia a Francesc Vayreda Casabó, el tercer dels Vayreda pintors i el qui va trencar els motlles de l'Escola Olotina per volar cap a d'altres horitzons estètics. Els olotins del seu temps no el van entendre, i els qui van venir després d'ell van menysprear la seva obra renovadora i es van mantenir tossudament fidels als models del passat. Ben pocs van tenir la intel·ligència o el coratge de seguir el camí que ell havia fressat.

Ara, per fi, el temps ha posat les coses al seu lloc. El Museu de la Garrotxa ha muntat una gran mostra antològica —després traslladada a Girona— i ha editat un catàleg excepcional, amb un llarg, rigorós i exhaustiu assaig biogràfic, històric i crític de Mariona Seguranyes, comissària de l'exposició, acompanyat d'una frondosa bibliografia i il·lustrat amb la reproducció de més d'un centenar d'obres pictòriques. El

treball ressegueix apassionadament la trajectòria vital i artística de Vayreda, ens introdueix en el seu univers i el col·loca en el lloc que li correspon en el panorama de l'art català, al costat dels grans artistes de l'època, entre els quals generalment no havia estat admès. Ens mostra, a més, la vessant encara més ignorada de la seva faceta política i de la seva intensa activitat cívica i cultural.

El catàleg conté altres aportacions de mèrit, de Francesc Fontbona (sobre l'impressionisme català), de Susanna Portell (sobre el context barceloní de l'artista) i de Joan Sala. Aquest últim reivindica l'encaix de Francesc Vayreda dins de l'Escola d'Olot: repassa les influències rebudes del seu mestre, Berga i Boix, del seu pare, Joaquim, i del seu oncle Marian, i el vincula a un esperit de recerca que segons ell ha existit sempre a Olot, sovint amagat per les conegudes «formes artesanals de dubtosa qualitat artística». Sala, bon coneixedor de l'època i dels seus artistes, sosté que Francesc Vayreda

va ser un innovador durant el segle xx com ho havia estat el seu pare durant el xix. I no dubta a l'hora de considerar-lo «un dels millors pintors olotins de tots els temps». Aquest catàleg, esplèndidament il·lustrat i editat, aporta arguments suficients per donar la raó a una afirmació tan contundent.

dies», i moltes vegades la seva sembra només una mirada curiosa i amable que ens vol fer present el miracle de la vida o la importància de l'amor. Però els poemes que més criden l'atenció són aquells en què descriu amb pocs traços una situació quotidiana densa de resonàncies: els signes d'alleujament o de felicitat d'una dona que de sobte queda viuda, malgrat que ningú no havia sentit mai barallar-se la parella; la noia a qui no fan anar a escola i d'amagat llegeix els llibres del seu germà; la mare que ha perdut el fill d'accident, i en voldria tenir un altre però el marit no vol... I també aquells

DIVERSOS AUTORS

**Francesc Vayreda,
de l'impressionisme al
noucentisme a Catalunya**

Museu de la Garrotxa – Institut
de Cultura de la Ciutat d'Olot
Olot, 2013
266 p

en què, sense gaire esforç en aparença, introdueix una dimensió transcendent amb imatges perfilades amb tanta cura com pudor, com és el cas de «Camps glaçats» —«Passant pel sedàs de la matèria / les lleis de l'univers han oblidat / els seus orígens»— o de «Flashback», on assoleix concentrar la constant interrelació entre el passat i el futur que hi ha les nostres vides. Maria Wallace pertany òbviament a la literatura irlandesa escrita en anglès, però la voluntat de traduir-se al seu idioma matern li obre un lloc també en la catalana, i a jutjar per les proves que presenta, no serà pas secundari.

WALLACE, Maria

El blau de la distància

Diputació de Girona
Girona, 2014
242 p